Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Inquisitores

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Visual Library

habitum Religioſum, eſt Simonia. Sed an hoc procedat in habitu Religioſorum Equitum, vide *verb. Simonia, num.7.*

INIURIARE.

Licet injurianti, reſpondere, mentiris.

1. VIde *verb. Contumelia.* Hic ſolum confirmamus, quòd à nobis dictum eſt. *verb. Compenſare, num.* 4. Quòd objicienti crimen falſum, vel occultum; liceat reſpondere, *mentiris*, nam quidam Theologus id negat, afferens exemplum Chriſti, qui à Phariſæis laceſſitus illa contumelia, *Dæmonium habes*, non reſpondit, *mentimini*, ſed *Ego dæmonium non habeo.* Probat etiam: quia hæc reſponſio cum inferatur poſt contumeliam, non habet rationem defenſionis, ſed potius vindictæ. Nos verò dicimus, optimum quidem eſſe, quod ſequamur exempla Redemptoris, reſpondendo, *non ſum*; non tamen ad id teneri: & illud *non ſum*, eſſe etiam velatam mentitam, cum autem injuria ſit expreſſa, poſſe propulſari expreſsè per verbum *mentiris*: quod in tali caſu ex circumſtantia actualis defenſionis patet non eſſe offenſivum, ſed defenſivum. Et ſanè Theologi cum Mendoza *in 2.2. volum.2. diſp.*170. §.14. *n.*119. dicunt, quando blaſphemus objicit Deo mendacium, quod aliter refelli non poteſt, pertinere ad Religionis virtutem, reſpondere ei, *mentiris*, quod ſignum eſt, hoc verbum non eſſe ſic intrinſecè malum, ut aliquando honeſtari non poſſit. Præſertim, quòd talem injurium probare poſſim mendacem in judicio, & ut talem ad punitionem adigere. Et ſic tenet Hurtad. *ubi ſupr.* & alii. *part.* 6. *tr.* 6. *reſolutione* 16.

INQUISITORES.

Inquiſitores de jure communi debent habere annos 40.

1. INQUISITORES de jure communi debent eſſe annorum quadraginta *Clem. nolentes, de hæret.* & ſi minores eligerentur, electio eſſet nulla. Ita Zabarella *num.*3. Sed cum hodie Inquiſitores Italiæ creentur à DD. Cardinalibus Inquiſitio. Romanæ de ſcientia Summi Pontificis, parum curandum eſt de ætate. Ita Farinacius *de hæret. quæſt.* 186. *nu.* 51. Qui verò creantur à Generali Inquiſitore Hiſpaniæ, ſufficit, ſi attingant annum trigeſimum, ex privilegio Summi Pontificis. Ita Zanardus *part.* 1. *cap.* 6. *quæſtione* 12. Quæ etiam ætas ſufficit in eorum Commiſſariis. Ita Molina *tom.* 5. *tractat.* 5. *diſputation.* 28. *numer.* 23. *part.* 4 *tractation.* 8. *reſolutione* 54.

Sed in Hiſpania ſufficit attigiſſe 30.

Secundum quoſdam verò debent eſſe magis Theologi.

Secundum alios magis Iuriſperiti.

2. Inquiſitores ſecundum Zanardum *parte* 2. *cap.* 6. *quæſt.* 12. debent eſſe magis Theologi, quàm Juriſperiti, quia debent de propoſitionibus hæreticalibus judicium ferre. Ad proceſſum verò & examen adhibere poſſunt peritos Conſultores, &c. At Simanca *tit.* 41. *num.* 3. teſtatur, experientia jam in Hiſpania compertum eſſe, quòd commodius ſit, Inquiſitores Juriſperitos eligere, quàm Theologos Et certè ipſi plura facere debent ut Juriſperiti, quam ut Theologi. *part.* 4. *tract.* 8. *reſolutione* 52.

An Inquiſitores incurrant excommunicationē extorquentes pecuniā prætextu S. Officii?

Et quid ſi accipiant ſpontè oblatam.

Procurent titulo Mutui?

Crediti, &c.

3. Inquiſitores extorquentes pecuniā prætextu officii Inquiſitionis, ſecundum Suarez *de cenſ. diſp.* 23 *ſect.* 5. *num.* 24 incurrunt excommunicationem *Clem.* 2. *de hæret.* Advertit tamen Sanctarellus *de hær. cap* 40. *dub.* 5. *num.* 26. aliquos contrarium docere, & multis rationibus probat, Inquiſitores in dicta *Clem.* non includi. Stando autem in ſententia affirmativa, puto cum Bonacina *tom.* 3. *diſp.* 2. *q.* 10. *punct.* 10. non incurrere excommunicationem, ſi accipiant pecuniam ſpontè, etiam prætextu officii, oblatam: procurent aut extorqueant prętextu mutui, dati, crediti, &c. vel titulo etiam officii, extorqueant mutuum, &c. *reſol* 4. *tract.* 8. *reſol.* 28.

Etiam extorquendo ſub prætextu S. Officii.

4. In Hiſpania ſecundum Scacciam *de jud. lib.* 1. *cap.* 87. *num.* 12. Inquiſitores, aliique S. Officii miniſtri, non ſolum pecuniam, ſed neque eſculenta & poculen-

Et quid de eſculentis, & poculentis?

ta accipere poſſunt ſub pœna excommunicationis, privationis officii, reſtitutionis dupli, & aliis. Et ſub iiſdem pœnis tenetur miniſter revelare, ſi alium miniſtrum hoc accepiſſe ſciat. Alibi tamen, ubi hæ prohibitiones non extant, eſculenta, & poculenta non rejici, *part.4.tr.*8 *reſol.*8.

Inquiſitores non procedentes contra hæreticos lucri, vel pravi alterius affectus cauſa, incurrunt excommunicationem.

5. Inquiſitores omittentes procedere contra hæreticos odii, rancoris, vel lucri cauſa, incurrunt excommunicationem ſupradictæ *Clem.§.verum*, à qua, extrà mortis articulum, à ſolo Romano Pontifice abſolvi poſſunt. Non ita, ſi procedere omittant propter timorem, vel ad evitanda ſcandala. Ita Locatus *in pr.verb. Inquiſitor num.* 19.*part.* 4.*tract.*8.*reſolutione* 37.

Minimè, ſi ex timiditate, &c.

Sicut non incurrunt irregularitatem, ſi remittant familiares reos ad judicem laicum, quando non gaudent immunitate.

6. Inquiſitores remittentes reos familiares Judici laico, in caſu quo non gaudent privilegio fori, non incurrunt irregularitatem: nam Judex Eccleſiaſticus, ut notat Vanshel in cap. *ſi judex laicus, de ſentent.excommun.in* 6. tenetur id facere, quoties ad ipſum defertur à Judice laicus incedens in habitu clericali. Id quod etiam faciendum præcipitur in Concordia: quia nimirum Inquiſitores tunc non damnant, nec juriſdictionem committunt, ſed remittunt cauſam ad judicem laicum, qui aliàs erat illius competens. Ita Suarez *de cenſ. diſput.* 47. *ſect.*1.*num.*10. & alii. Et probatur à fortiori, quia judices Eccleſiaſtici & Inquiſitores tradentes, brachio ſæculari degradatum, vel de hæreſi convictum, non fiunt irregulares, cum ex cap. *novimus*, & cap. *ſi judex de verb. ſign.* tum ex Bulla Gregorii XIV. in qua Pontifex cum judicibus tradentibus reos in caſibus exceptis brachio ſæculari, non diſpenſat, ſed declarat non incurrere irregularitatem. Quod ait Gambacurta *de immun.Eccl. lib.* 2.§. 8. in cit. capite Inquiſitores, & Epiſcopos ab irregularitate excuſari ex vi præcepti Apoſtolici mandantis reos tradi, & ſimul irregularitatem tollentis, poſſet quis negare: nam ſecundum Suarez & alios excuſantur, quia non ſunt cauſa proxi- nec cooperantur ad mortem. Manifeſtator autem malefactoris tunc incurrit irregularitatem, cap. *tua nos, de homicidio*, quando eſſet accuſator, vel teſtis neceſſarius ad cognitionem cauſæ, vel hoc faceret ut miniſter juſtitiæ. Sed his, non obſtantibus, in caſu occurrenti conſulerem, ut Inquiſitores non remitterent abſque conſultatione Supremi Inquiſitoris, *part.* 4. *tractat.* 2. *reſolut.* 101. Quid quando tradunt brachio ſæculari reum hæreticum? Vide *verb. Inquiſitorum, n.*254.

Sed in hoc caſu bonum eſſet, conſulere ſupremũ inquiſitorem.

INQVISITORVM IVRISDICTIO Qualis.

Inquiſitorum juriſdictio eſt ordinaria quoad utilitates ordinariæ, & delegata quoad utilitates delegatæ.

7. INquiſitorum juriſdictionem eſſe delegatam, tenet Narbona *in* 3.*part.recomp.lib.*4.*tit.*1 *leg.*20.*Gloſſ.* 22. *num.*79. Zanardus *in direct.Theolog. part.* 2. *præc.* 1. *cap.* 6. & alii. Portocarrero *in Alleg. ſuper compet. Iuriſdict. inter Inquiſit. & Miniſtr.regales numer.* 48. & alii eſſe ordinariam. Utraque vera opinio eſt probabilis. Imò utraque vera. Nam in ſe & à principio eſt delegata: accedit tamen ad conditiones ordinariæ. Vel, ut rectè ait Moura *opuſc.*1. *de enſalmis, & incant.ſect.*3. *cap.*1.*num.* 6. quoad utilitates ordinariæ, eſt ordinaria, & quoad utilitates delegatæ delegata. Non placet diſtinctio Barboſæ *in l. Prætor* §. 1. *num.*65 *ff. de judic.* quòd Inquiſitor Generalis habeat juriſdictionem ordinariam, alii verò delegatam, eo quia ſunt ab ipſo amovibiles. Nam etiam Inquiſitor Generalis eſt amovibilis à Summo Pontifice, à quo non ſolum ipſe, ſed etiam alii Inquiſitores juriſdictionem accipiunt immediatè, & mediante ſolùm nominatione perſonarum Inquiſitori Generali à Papa indultam. Ita Torreblanca *de magia lib.*3.*cap* 5. *numer.* 211. & 12. & alii. *part.*4. *tractat.* 8. *reſolutione* 1.

Loquendo tam de inquiſitore Generali, quàm de aliis.

Nec expirat per mortem concedentis.

8. Inquiſitorum juriſdictio, quamvis conceſſa ſit cum clauſula *ad beneplacitũ*, non expirat ob mortem concedentis. Et hoc in favorem fidei. Ita Pegna *in direct.*

part.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN